

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

DemenTalent in Woudenberg: ouderen met dementie aan de slag als vrijwilliger

Landelijker kan haast niet. In het weidse weidlandschap van Woudenberg (onder Amersfoort) ligt woonzorgboerderij Moriahoeve. In deze landelijke omgeving wonen ouderen met psychogeriatrische klachten. DemenTalent organiseert hier zorg, wonen en welzijn. Dat gebeurt intern en extern. Intern is dat bij Moriahoeve voor ouderen vanaf ZZP5 die op basis van een talent een vrijwilligersbaan hebben. Maar ook elders in de gemeente Woudenberg is DemenTalent actief. Het gaat dan om ouderen met – vaak – een beginnende vorm van dementie die een vrijwilligersbaan hebben. Deanie van Tuijl, projectleider bij DemenTalent: ‘Dat vrijwilligerswerk binnen en buiten de Moriahoeve is de sleutel tot het succes.’

DemenTalent: talent koppelen aan vrijwilligerswerk

DemenTalent is op meerdere plaatsen in Nederland actief. Steeds is de inzet om mensen met dementie in hun kracht te zetten door gebruik te maken van hun talenten. De kunst is om deze talenten te koppelen aan passend vrijwilligerswerk. Het idee dat zij zo langer zelfstandig kunnen blijven functioneren. Deanie: ‘Ouderen die bij DemenTalent wonen, hebben minder klachten. Dat is uitstekend voor de ouderen zelf, maar het is ook minder belastend voor de betrokken mantelzorger.’

Wonen met de inzet van talenten

In Moriahoeve wonen 38 ouderen in vier woongroepen. Zij hebben hier hun eigen appartement en kunnen heerlijk buiten zitten op diverse terrassen in de binnentuin. Maar veel van hen zijn ook als ‘vrijwilliger’ betrokken. Het groen op het terrein bijhouden bijvoorbeeld. Of koken, of fietsen repareren via kringlooporganisatie Dorcas die hier ook gevestigd is. Maar ook meewerken met de vaste tuinmannen, kleding repareren, zelf advocaat maken. Of zilver poetsen. En nog veel meer. De activiteiten worden nadrukkelijk gezien als vrijwilligerswerk en niet als een vorm van dagbesteding. Dat is precies het verschil dat mensen trots doet zijn op hun activiteiten en waardoor ze zich steeds meer thuis voelen. Deze vorm van wonen, zorg én vrijwilligerswerk van DemenTalent op Moriahoeve is nadrukkelijk voor elke inkomensgroep bereikbaar.

DemenTalent in de wijk: voorlezen op basisschool

Buiten Moriahoeve is DemenTalent ook actief voor thuiswonende ouderen in Woudenberg. Dat gebeurt op uiteenlopende plekken in de gemeente. Thuiswonende ouderen met een beginnende vorm van dementie worden dan ondersteund bij het verwekelijken van hun wensen en talenten. Deanie van Tuijl: ‘Een mevrouw had een droom: voorlezen aan kinderen op de basisschool De Olijfboom. Dat konden we voor haar organiseren. Ze bloeide helemaal op. Ook de school is enthousiast en wil wellicht in de toekomst graag voor elke klas zo’n ervaren voorleesconsulent.’

‘Een mevrouw had een droom: voorlezen aan kinderen. Dat konden we voor haar organiseren. Ze bloeide helemaal op.’

Toenemend lerend vermogen

Ruud Dirkse stelt dat de positieve effecten van de aanpak van DemenTalent wetenschappelijk zijn onderbouwd. Ruud is bij DemenTalent betrokken als landelijke kartrekker en staat te boek als een zorgvernieuwer. Hij is directeur van zorginnovatiebureau [DAZ](#). Ruud: ‘Iemand met dementie wordt steeds afhankelijker. Maar dat betekent ook dat hij of zij graag dienstbaar wil zijn aan anderen. Dat geeft de zoektocht van de dementerende een plekje. Wat we ook zien, is dat het gevoelsleven en de emoties sterker worden. Hoogleraar neuropsychologie Eric Scherder heeft daarop gewezen. Bovendien neemt het lerend vermogen toe bij beginnende dementie. Wat mensen voorheen niet konden, blijken ze nu ineens wel te kunnen. Dat neemt allemaal gaandeweg het dementieproces natuurlijk wel weer af. Maar de eerste jaren zijn een prima basis om mensen met dementie nieuwe kansen te bieden. Ik durf te stellen: dit is een paradigmashift. Nederland heeft 50.000 potentiële nieuwe vrijwilligers.’

Niet betuttelen

Deanie van Tuijl: ‘Het begeleiden van deze vrijwilligers met dementie is maatwerk. We pakken dat daarom bij

DemenTalent heel secuur aan. Je moet om te beginnen niet blijven hangen in wat er allemaal níet kan. En als je activiteiten aanbiedt, mogen die niet te makkelijk en ook niet te moeilijk zijn. In beide gevallen haken ouderen dan af. Ook van belang: neem ouderen niet te veel aan het handje mee. Niet betuttelen. Als ze zelf iets kunnen doen als vrijwilliger laat ze dan ook los en geef aan dat je er bent als het niet lukt.'

Maatschappelijk steunsysteem

Veel van de activiteiten voor mensen met Dementie worden ondersteund vanuit zorgorganisaties en andere organisaties uit Woudenberg en omgeving. Zij maken deel uit van het maatschappelijk steunsysteem vanuit de gemeente Woudenberg. In dat maatschappelijke steunsysteem spelen de gemeente en coöperatie [De Kleine Schans](#) een cruciale rol. De coöperatie werkt samen met het sociaal domein van de gemeente en met maatschappelijke organisaties. Doelstelling van De Kleine Schans: de beste zorg en ondersteuning in Woudenberg organiseren tegen realistische kosten.

'De Moriahoeve en DemenTalent passen mooi in dat plaatje', zegt Margrieta Haan. Zij bereidt voor de gemeente Woudenberg een collegevoorstel voor over zinvolle daginvulling zowel individueel als collectief voor mensen met dementie. Margrieta: 'We willen in Woudenberg inzetten op zinvolle daginvulling zowel op groeps- als op individueel niveau voor mensen met dementie. Daarbij willen we zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande netwerken. Ook voor ouderen zonder een indicatie. Het inzetten van mensen met dementie om als vrijwilliger van betekenis te zijn, hoort hierbij. De kunst is om zo handig mogelijk te investeren zonder dat het veel geld kost.'

'We zetten in op zinvolle daginvulling. Het inzetten van mensen met dementie om als vrijwilliger van betekenis te zijn, hoort hierbij.'

Subsidie zorgkantoor

Tot december 2022 subsidieert het zorgkantoor het werk van DemenTalent in Woudenberg, 'Het zorgkantoor vindt het interessant omdat door de bijzondere structuur van wonen en zorg dit aanbod een sterk preventief karakter heeft', zegt Deanie van Tuijl. Vanuit de innovatiegelden ziet het Zorgkantoor het belang van DemenTalent in en wil dan ook graag dat dit op grote schaal geborgd wordt door de gemeente Woudenberg. Deanie: 'Dit kan alleen als alle betrokken welzijnsorganisaties, zorgorganisaties, sportverenigingen, kerken en horeca meedoen. Daarom zijn we de komende maanden met een grote campagne zichtbaar in de gemeente Woudenberg. Ook inzetten van scholingen over dementie is daarbij van belang voor professionals, vrijwilligers en de burgers.'

Scholing voor burgers

Gaat de gemeente die financiersrol van het zorgkantoor overnemen? Margrieta: 'Woudenberg werkt aan een integraal voorstel, waarbij ook inwoners en de aanwezige organisaties in de gemeente worden betrokken. Dit

moet breed gedragen worden. En als we toe willen werken naar zo normaal als mogelijk, dan moeten we ook scholing geven aan burgers en mantelzorgers over dementie en wat de mogelijkheden zijn. Daarbij past ook dat we uitleggen hoe ouderen met dementie in hun kracht gezet kunnen worden. Ook dit wordt onderdeel van het integrale voorstel dat in 2023 kan worden uitgevoerd.'

Regionaal perspectief

Deanie: 'We zijn van plan om samen met de gemeente, de betrokken welzijnsorganisaties en vrijwilligers thuisbezoeken te laten doen om te peilen hoe ouderen zich thuis redden en om te zien of er maatregelen nodig zijn. Hiermee ontlasten we de casemanagers, die het nu al te druk hebben. Het informele netwerk kan hierbij een belangrijke rol spelen'. Woudenberg wil als het even kan, graag ook de regio bij deze aanpak betrekken. Margrieta: 'Als we door regionaal werken meer voor elkaar kunnen betekenen terwijl de kosten daardoor dalen, is dat alleen maar logisch.'

Bouwina Emaus is de bestuurder van Moriahoeve. Over het regionaal belang zegt ze. 'Dit project wordt tot eind dit jaar gefinancierd met regiogelden. Het is op alle fronten ingebed in wat de regiovisie aangeeft over toekomstbestendige zorg. Dit jaar neemt de gemeente Woudenberg een besluit over het voortzetten van DemenTalent, geïntegreerd in het beleid van de gemeente. Vanuit het project doen we ons best om meer gemeentes en regiopartners aan te laten haken. Nu al hebben we een aantal collega-organisaties die meedoen. Dat zijn Accolade Zorg, Bosch en Duin, Lelie zorggroep en Zorggroep Charim. We willen graag meer partners in de regio betrekken; met name voor de groep ouderen met dementie die nog zelfstandig wonen en die met onze steun in de regio vrijwilligerswerk kunnen doen. Want dát maakt het verschil zo is gebleken. Het draagt eraan bij dat ouderen in Utrecht zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Dit initiatief laat zien dat regionale afspraken concreet van invloed kunnen zijn op de kwaliteit van leven van ouderen.'

De manier waarop op Moriahoeve met inzet van DemenTalent aan ouderen met dementie perspectief wordt geboden, past in de regiovisie over ouderenzorg in de provincie Utrecht. Concrete details over die regionale uitgangspunten zijn terug te vinden in [de visie van Regio West](#).

Tekst: Rob van Es

Lees meer

- [Bekijk de website van DemenTalent](#)
- Lees het interview: [DemenTalent: 'Ik heb de echte wereld weer gezien'](#)
- Bekijk ook: [Zinvolle dagbesteding bij dementie: 'Er kan meer dan je denkt'](#)

tags:

[Dementie](#) (146), [Vrijwilligers](#) (41)

thema:

[Wonen en welzijn](#) (219)